

Nr 219

Av herr **Holmberg m. fl.**, i *anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till allmän hälsokontroll.*

Även med den begränsade hälsokontroll som förekommit hittills, har man uppnått betydande resultat. Skärmbildsundersökningar med främsta syfte att uppspåra tbc-fall på ett tidigt stadium har under den senaste 15-årsperioden avslöjat i runt tal 75 000 nya fall av olika sjukdomar för vilka tidig upptäckt ökat möjligheter till framgångsrik behandling.

Värmlandsundersökningen, som är det största försöket med allmän hälsokontroll, har ännu tydligare visat värdet av sjukdomsförebyggande åtgärder. 14 procent av de undersökta visade sig ha sjukdomar eller symtom som föranledde särskilda åtgärder. Från andra länder med en mera utvecklade hälsokontroll har man ett mycket omfattande material bl. a. om förekomsten av cancer. Om sjukdomsfrekvensen är densamma i vårt land som i dessa undersökningsområden innebär det, att minst 20 000 svenskar har cancer i tidigt stadium utan att veta om det. Även svenska erfarenheter visar att det finns oändligt mycket större möjligheter för en cancersjuk att återvinna full hälsa om sjukdomen upptäckts på ett tidigt stadium.

Genom vårt lands moderna spädbarnsvård samt regelbundna läkarundersökningar i skolorna och även fri tandvård i viss omfattning för ungdomen har man uppnått en stor och allmän förståelse för sjukdomsförebyggande metoder. Tyvärr inskränker sig åtgärderna för vuxna i huvudsak till skärmbildsundersökningar. Och inte heller därvidlag räcker nuvarande resurser till tätare undersökningsintervaller än sju år. Största hindret är bristen på läkare och annan sjukvårdspersonal, som vi behandlar i en annan motion till årets riksdag. Från undervisningssjukhusens ledningar erinras om att utbyggnaden av hälsokontrollen bl. a. beror på hur det blir med tillgången på specialister och laboratorieutrustning för cancerundersökningar.

Men det råder brist på läkare av alla kategorier och brist på sjukvårdsresurser i övrigt. I tidigare kommunistiska motioner om hälsokontrollen har vi därför begränsat förslaget till att avse en s. k. riktad kontroll, alltså undersökningar inriktade på begränsade geografiska områden, särskilda yrkes- eller åldersgrupper, i fråga om vissa cancersjukdomar inriktning på kvinnor etc. Det övervägande antalet remissyttranden med anledning av denna motion gick också i positiv riktning. Läkar- och sköterskeorganisationer m. fl. förklarade att det visserligen är stora svårigheter med per-

sonalbristen, men att det ändå måste bedömas som möjligt att genomföra en betydligt ökad hälsokontroll av det slag som förordats i motionen.

Även med denna form kan hälsokontrollen medföra ökade möjligheter för många människor att återvinna hälsa. Den riktade kontrollen har dessutom stort värde för att vinna ökad erfarenhet samt successivt planlägga och utbygga den förebyggande vården till dess att sjukvårdsresurserna blir tillräckliga för att genomföra allmän hälsokontroll.

Det borde vara möjligt att i första hand genomföra hälsokontroll av Värmlandsundersökningens typ i ytterligare ett eller ett par län samt att, som led i en förbättrad industrihälsovård, ordna hälsokontroll även för vissa yrkesgrupper med särskilt stor risk för yrkessjukdomar. Med ledning av de årliga kostnaderna för Värmlandsundersökningen torde den här föreslagna utvidgningen kunna ske genom en höjning av anslaget från 2 230 000 kronor till 4 000 000 kronor.

Med hänvisning till vad sålunda anförts och med åberopande av motivering i motionen nr 627 föreslår undertecknade,

att riksdagen måtte besluta att till allmän hälsokontroll för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 000 kronor.

Stockholm i januari 1964

Helmer Holmberg

Hilding Hagberg

Gunvor Ryding
